

K. B.: Olyan közel hozzák az eszményképeket a mindennapokhoz, hogy a gyerekek – és felnőttek – ezrei élnek abban az illúzióban, hogy csak ki kell nyújtaniuk a kezüket, s máris elérhetik őket. Ezután már csak közölni kell a címüket, s megindul a levéláradat. Mindenki úgy érzi, rá is vetül valami a csillogásból.

Vallomások

Minden lapban azt olvastam rólad, hogy kedves, barátságos kislány vagy. Én is (lány, 13 éves). – Pontosan olyan zárkózott és kevésbé barátkozó vagyok, mint Te (lány, 15 éves). – Én csak a televízióból ismerlek. Szeretnék olyan híres lenni, mint Te (lány, 14 éves). – Van egy nővérem, akinek eszményképe vagy. Írd meg, akarsz-e vele levelezni (lány, 12 éves). – Írd meg a napi programod, mert szeretnék mindenben utánozni (lány, 14 éves). – Szeretnék a barátnőd lenni, szeretném a szüleidet is megismerni. Hidd el, Te lennél a legjobb barátnőd a világon (lány, 14 éves). – Válaszolj, mert szeretlek, szeretlek, szeretlek (lány, 14 éves). – Tudom, mióta Európa-bajnok vagy, tele vagy barátokkal, de azért szoríts nekem is egy kis helyet a szívedben (lány, 15 éves). – Az osztályban mindenki levelezik valakivel, csak én nem (lány, 14 éves). – Családtag lettél nálunk (fiú, 16 éves). – Még apám is, akit pedig nem érdekel a sport, minden cikket elolvas rólad (fiú, 15 éves). – Meglátalak, s megszerettelek, pillanat műve volt (fiú, 16 éves). – Te vagy az én kabálám (lány, 15 éves).

A. J.: *Meg lehet-e különböztetni a levélírók rajongásszükségletét a sportőrülettől?*

K. B.: A sportőrülettel szemben nehezebb védekezni. Vannak sportágak, ahol már sokkal inkább az orvostudomány, a technika, a sportcikkeket gyártó ipar versengéséről lehet beszélni. A tornában például új anyagokból készült, az eddigtől eltérő szerkezetű felemás korlátot kényszerítettek ránk. Ha most rögtön nem szerzünk mi is egy ilyet, akár ki se menjünk az olimpiára.

Károlyi Márta: Ilyen pontozásos versenyágban, mint a miénk, a sportdiplomácia is fontos szerepet játszik. Itt nincsenek abszolút időeredmények, nincsenek a győzelemnek abszolút kritériumai. Nem győzhet tehát az, akit nem ismernek, akinek nincs kellő reklámmal kiköveve az útja. És innen már csak egy lépés a sztárrendszer...

A. J.: *Mit tehet ebben a helyzetben a testnevelő tanár vagy edző, aki lényegében mégis csak pedagógus?*

K.B.: Hidegletést kap már csak az elkövetkezők gondolatától is. Elképzelni is rossz, mi vár ezekre a gyermekekre, ha győztesként, és mi vár, ha vesztesként térünk haza. A jelen pillanatban egyet tehetünk – mindent ugyanúgy folytatni, ahogy eddig volt. Minden megváltozhat körülöttünk, de nekünk nem szabad megváltozni. Ha mi is megváltozunk, elvesztik az egyetlen biztos iránytűt. Amíg a gyermek vakon bízhat valakiben, addig nem szédül meg, és nem teremt váratlan helyzeteket. Sok mindent el lehetne kerülni, ha csak utolsó pillanatban mennénk ki az olimpiára. Ez azonban nem valószínű. [...]

(1976. 6.)

SZILÁGYI ISTVÁN

Ady

Jött mindennek, hajtotta, hozta lánctépő, teremtő ősi indulat. Jött törvénytágadó igazságtevőnek, s mondott ezernyi elélt, rozsdás igenre dacos nemet. Jött a külső Szilágyból, az Érmellék fele olvadó lankáktól száz hepehupán át a bort vérező, bort verejtékező dombtarajok fele; jött vörös-fényes őszön, holdas nagy téli éjen, harsogó tavaszban Zilah fele, Kelet fele. Mintha e romhagy Meszesnek akarta volna vetni a hátát ifjan, hogy itt töltsse föl példázatos lelkét sok százados szándék, mielőtt Nyugatnak, Holnapnak, Európának szegül. Innen hajszolta álmoknak légiója, Őt, a kegyetlen sorsú született kegyosztót, ki lett Istent sírva káromló zsoldáros – öreg magyar szavakkal protestáló újhites. És ide tért vissza, valahányszor Anteuszként e földet megérinteni. A születés és halál között feszü-

lő élet próbája a teremteni bírás. Sorsát, küldetését történelem és népsors határozta meg. Nem volt oly szellemi béklyó, mit ne kísérelt volna meg elszakítani, széttörni irodalomban, társadalmi közgondolkodásban egyaránt.

A magyar líra kényes, büszke pávájának szinte tékozlón tépte ragyogó tollait, s szórta a jövő szelébe, mely tovább örvénylik e tájon emberöltők sora fölött hitet éltetőn. Mert – hadd mondjuk vele –: „lám még mindig élünk”, igen, ez a helyzet velünk: itt Európában, és itt Zilahon is.

(1977. 9.)

FARKAS ÁRPÁD

Taps

Tenyérből testedzett
 ujjongó fergeteg
 ne kapjon ölbe lomha
 vagy konok
 akarnok Szónokot,
 csak ki igénk és szavunk
 kimondja,
 ki értünk suttog és kiált,
 Őt ringassa csak
 örvénylő szárnya,
 az életre-halálra
 menő Játéknak nagyfiát!

(1978. 5.)

RITOÓK JÁNOS

A „háromlábú szék” tanulsága

(Részlet)

A két világháború közötti erdélyi magyar–német irodalmi kapcsolatok kutatójának a korabeli cikkek, műfordítások, írói levelezések és a későbbi visszaemlékezések gazdag anyagából a közvetlen és közvetett szellemi érintkezések egész tárháza nyílik meg. A húszas évek elejétől kezdődően a lapok (például a *Napkelet* és a *Pásztortűz* vagy az *Ostland* és a *Klingsor*) egyre gyakrabban adnak hírt a „szomszéd” irodalmi életéről, s a csúcspont kétségtelenül az évtized vége: 1928. július 10-én Áprily Lajos kezdeményezésére sor kerül a két írói közösség nagyenyedi találkozására, ahol Gyallay Domokos, Kemény János, Kós Károly, Kuncz Aladár, Molter Károly, Szentimrei Jenő, Tabéry Géza és Járai István (az enyedi kollégium igazgatója) vendégül látták az akkori erdélyi német irodalom élvonalába tartozó írókat: Otto Folberthet, Ernst Jekeliust, Erwin Wittstockot és Heinrich Zillichet, a brassói *Klingsor* folyóirat főszerkesztőjét. Az enyedi megbeszélések eredményeként az év november 17-én megrendezik Kolozsvárt a szász írók felolvasóestjét Otto Folberth, Egon Hajek, Hermann Klöß, Adolf Meschendörfer, Erwin Wittstock és Heinrich Zillich részvételével, majd 1929. szeptember 28-án a Helikon írói – Bartalis János, Berde Mária, Finta Zoltán, Kacsó Sándor, Kádár Imre, Molter Károly, Nyíró József, Szombati Szabó István, valamint Bánffy Miklós — vesznek részt Brassóban ilyen rendezvényen. A személyes kapcsolatokról szólva említésre méltó egyes szász írók megjelenése a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság felolvasó ülésein 1929–1930-ban: ezeken Folberth, Zillich és Wittstock vesz részt, s ez utóbbit a Társaság rendes tagjainak sorába választják. És ha ezekhez a személyes találkozásokhoz hozzászámítjuk a közvetett (folyóiratbeli) kapcsó-